

Datum : 2 juni 2020

Portefeuillehouder : ██████████

Zaaknummer : 369308

Status : Openbaar Niet openbaar

Gemeenteraad : N.v.t. Besluitvormend Opiniërend Informerend

Onderwerp : Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen

Samenvatting

Op 12 juli 2018 heeft minister Ollongren aan alle Nederlandse gemeenten het Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid aangeboden. Om invulling te geven aan het Rijkskader heeft de minister de gemeenten gevraagd een inventarisatie uit te voeren naar de behoefte aan woonwagenstandplaatsen per gemeente. De voorliggende rapportage dient hiertoe.

(VOORSTEL) Het college besluit

1. De resultaten uit de rapportage *Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen* (bijlage 1) en de bijbehorende bijlage (bijlage 2) mee te nemen in de actualisatie van de lokale woonvisie;
2. De resultaten uit de rapportage *Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen* (bijlage 1) en de bijbehorende bijlage (bijlage 2) te verwerken in de eerstvolgende prestatieafspraken die worden gemaakt met de woningcorporaties en de huurders;
3. De zoektocht naar een geschikte locatie voor de ontwikkeling van standplaatsen lokaal voort te zetten.

Datum: 23-06-2020

Het college besluit:

Het college besluit

1. De resultaten uit de rapportage *Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen* (bijlage 1) en de bijbehorende bijlage (bijlage 2) mee te nemen in de actualisatie van de lokale woonvisie;
2. De resultaten uit de rapportage *Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen* (bijlage 1) en de bijbehorende bijlage (bijlage 2) te verwerken in de eerstvolgende prestatieafspraken die worden gemaakt met de woningcorporaties en de huurders;
3. De zoektocht naar een geschikte locatie voor de ontwikkeling van standplaatsen lokaal voort te zetten.

AANLEIDING

Op 12 juli 2018 heeft minister Ollongren aan alle Nederlandse gemeenten het Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid aangeboden. De kern van dit Rijkskader op het standplaatsenbeleid is het tegengaan van discriminatie, het beschermen en waarborgen van de culturele rechten van Roma, Sinti en woonwagenbewoners en het bieden van rechtszekerheid en duidelijkheid. Om invulling te geven aan het Rijkskader heeft de minister de gemeenten gevraagd een inventarisatie uit te voeren naar de behoefte aan woonwagenstandplaatsen per gemeente. De voorliggende rapportage dient hiertoe.

BESTUURLIJKE KADERS

In het Collegeprogramma 2018 - 2022 *Volle kracht vooruit! Kansen zien voor elkaar in grenzeloos Gennep* staat opgenomen dat de gemeente Gennep een aantrekkelijke woongemeente wil zijn voor diegene die er reeds wonen en voor diegene die zich in de gemeente willen vestigen. Daarnaast wordt aangegeven dat in alle kernen van de gemeente voldoende en passende woningbouw gerealiseerd dient te worden. De realisatie van woonwagenstandplaatsen vormt wederom een taak van de gemeente en dient in het licht van passende woningbouw meegenomen te worden in het woonbeleid. Het onderwerp wordt tevens opgenomen als thema in de lokale woonvisie die momenteel wordt geactualiseerd en die zal leiden tot nieuwe prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties en de huurdersverenigingen in 2021.

ADVIES

De ambtelijke organisatie stelt aan het college van burgemeester en wethouders voor:

1. De resultaten uit de rapportage *Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen* (bijlage 1) en de bijbehorende bijlage (bijlage 2) mee te nemen in de actualisatie van de lokale woonvisie;
2. De resultaten uit de rapportage *Behoeftetepeiling woonwagenstandplaatsen* (bijlage 1) en de bijbehorende bijlage (bijlage 2) te verwerken in de eerstvolgende prestatieafspraken die worden gemaakt met de woningcorporaties en de huurders;
3. De zoektocht naar een geschikte locatie voor de ontwikkeling van standplaatsen lokaal voort te zetten.

NADERE ONDERBOUWING/ARGUMENTEN

In 1999 is de Woonwagenwet ingetrokken en werd het woonwagenbeleid gedecentraliseerd. Met het intrekken van de Woonwagenwet werd de 'normalisatie' van het huisvestingsbeleid voor woonwagenbewoners een feit. De zorg van de overheid in het voorzien in passende woonruimte behelsde vanaf dat moment hetzelfde als voor burgers die niet in een woonwagen wonen. Er werden maatregelen getroffen ten behoeve van een goede huisvesting voor de eigen ingezetenen, ongeacht of zij in een woning, een woonwagen of op een woonschip willen wonen. In de memorie van toelichting bij de intrekking van de woonwagenwet stond dat de verantwoordelijkheid ook inhoudt dat een wettelijke verplichting voor een gemeente om een woonwagencentrum in stand te houden niet meer noodzakelijk is.

Vanaf het begin van deze eeuw heeft zich een aantal instanties uitgesproken over het mensenrechtelijk kader dat voor woonwagenbewoners geldt. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde dat woonwagenbewoners een minderheidsgroep vormen met een eigen culturele identiteit die bescherming van de overheid verdient. Het beleid van gemeenten die er naar streven het aantal standplaatsen tot nul te reduceren, het zogeheten

uitsterf beleid, is daarmee in strijd met het grondwettelijk recht op gelijke behandeling, zoals onder andere uitgewerkt in de Algemene wet gelijke behandeling.

In mei 2017 heeft de Nationale ombudsman een rapport uitgebracht waarin hij stelde dat het Rijk en de gemeenten tekort schieten in hun betrouwbaarheid ten aanzien van woonwagenebewoners. De Nationale ombudsman vindt dat het Rijk en gemeenten het recht van woonwagenebewoners om te leven volgens hun culturele identiteit onvoldoende erkennen en faciliteren. De toenmalige minister besloot dat het beleidskader van gemeenten voor standplaatsen en woonwagens in overeenstemming gebracht dient te worden met de mensenrechtelijke uitgangspunten. Het Rijks beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid geeft aanleiding tot herijking van het lokaal gemeentelijk standplaatsenbeleid voor woonwagens.

Concreet stuurt het Rijksbeleid aan op het volgende:

- De gemeente stelt het beleid voor woonwagens en standplaatsen vast als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid;
- Het beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven voor het woonwageneleven van woonwagenebewoners;
- Hiervoor is nodig dat de behoefte aan standplaatsen helder is;
- Corporaties voorzien in de huisvesting van woonwagenebewoners voor zover deze tot de doelgroep behoren;
- De afbouw van standplaatsen is niet toegestaan (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) zolang er behoefte is aan standplaatsen;
- Een woningzoekende woonwagenebewoner die dit wenst, heeft binnen een redelijke termijn kans op een standplaats.

Vanuit de regionale werkgroep wonen van Noord-Limburg is aangestuurd op een provinciale inventarisatie ten aanzien van de behoefte aan woonwagens. Deze oproep werd door de andere twee regio's in de provincie Limburg (Midden- en Zuid-Limburg) omarmd en kon rekenen op medewerking vanuit de provincie Limburg. Een werkgroep bestaande uit een ambtelijke vertegenwoordiging uit alle regio's heeft de aanbesteding voor de behoeftepeiling op de markt gezet, en na de gunning aan adviesbureau Companen, verder begeleid.

Voor de behoeftepeiling is bij gemeenten opgehaald wat de uitgangssituatie is van de reeds aanwezige standplaatsen in de gemeente in 2019. Tevens is bij gemeenten opgehaald op welke adressen zich deze standplaatsen bevinden. Op deze wijze is inzicht verkregen in de hoofdbewoners van reeds bestaande standplaatsen. Bij woningcorporaties en andere organisaties die wachtlijsten bijhouden voor de desbetreffende doelgroep, zijn de contactgegevens opgevraagd van belangstellenden voor standplaatsen. Deze twee groepen, en inwonende kinderen vanaf 16 jaar van hoofdbewoners, hebben een vragenlijst ontvangen over hun woonbehoefte.

Voor de gemeente Gennep geldt dat er op het moment van schrijven geen standplaatsenbeleid is voor woonwagens. In de gemeente Gennep bestaat momenteel één standplaats waar de grond van wordt verhuurd aan de huurder. Vooruitlopend op de provinciale behoeftepeiling is de gemeente het gesprek aangegaan met de doelgroep die woonachtig is in de gemeente of die van oudsher een binding heeft met de gemeente. Deze doelgroep heeft zich naar aanleiding van het gesprek met de gemeente keurig ingeschreven bij woningcorporatie Destion als

woningzoekende met een voorkeur voor een standplaats. Lokaal hadden we met andere woorden al een beeld bij de woonbehoefte naar standplaatsen. Deze betreft 10 standplaatsen. Uit de provinciale behoeftepeiling is geen **aanvullende** behoefte gebleken bovenop de reeds bekende lokale behoefte. De mismatch tussen beide woonbehoeften (de behoefte afgeleid vanuit de inschrijvingen bij Destion enerzijds en de behoefte voortkomend uit de behoeftepeiling van Companen anderzijds) kan verklaard worden door de nihil respons van hoofdbewoners en belangstellenden op de behoeftepeiling door Companen.

Wat is het vervolproces? De onderzoeksuitkomsten betreffen de behoeftepeiling zijn nog niet verwerkt in het regionale- en lokale woonbeleid. Beide beleidsstukken worden momenteel geactualiseerd. In de actualisatie van de beleidsstukken wordt de voorliggende thematiek opgenomen. Daarbij dient het volgende in beschouwing genomen te worden:

- De uitkomsten van het onderzoek geven een indicatie van de aanvullende actuele behoefte, maar kunnen niet één op één overgenomen worden in de realisatie van standplaatsen. Er zijn een aantal elementen die de gemeenten daarbij in beschouwing moeten nemen voor de eigen lokale behoefteontwikkeling. Denk hierbij aan het lokale effect van mutatie en natuurlijk verloop bij bestaande standplaatsen en de lokaal bekende vraag van belangstellenden uit de doelgroep.
- De opgave voor de eventuele uitbreiding van standplaatsen dient gezien te worden in relatie tot de totale opgave in de sociale huursector en de druk op de sociale huursector met de daarbij behorende wachttijden. Oftewel het gesprek dient aangegaan te worden met woningcorporaties ten aanzien van de mogelijkheden.
- De eventuele uitbreiding van bestaande standplaatsen dan wel de aanleg van nieuwe standplaatsen gaat gepaard met een doorlooptijd. Men dient er rekening mee te houden dat dit meerdere jaren in beslag kan nemen, gelet op de te doorlopen stappen en de daarmee gepaard gaande ruimtelijke procedures.

Voor de gemeente Gennep geldt dat de bestaande standplaats (1) onvoldoende kan voorzien in de woonbehoefte bestaande uit 10 aanvullende standplaatsen. Woningcorporatie Destion is bereid gevonden om chalets te realiseren voor deze doelgroep. Echter, de corporatie vraagt de medewerking van de gemeente ten aanzien van de zoektocht naar een locatie waarop de chalets ontwikkeld kunnen worden. De gemeente heeft een quick scan uitgevoerd naar mogelijke locaties en hiervoor zijn ook gesprekken gevoerd met particuliere grondeigenaren. Deze hebben tot op heden niet geleid tot een geschikte locatie voor de chalets. Momenteel voert de gemeente Gennep overleg met een ontwikkelaar die in het bezit is van grond in de gemeente Gennep. Nagegaan dient te worden of de ontwikkelaar in het woningbouwprogramma ruimte ziet voor de aanleg van chalets voor de desbetreffende doelgroep. Vooruitlopend op de behoeftepeiling is de gemeente met andere woorden reeds vooruitstrevend aan de slag gegaan met de doorvertaling van de bekende lokale woonbehoefte. Met woningcorporatie Destion wordt deze thematiek verder doorvertaald in de te sluiten prestatieafspraken voor 2021.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Voor de realisatie van chalets voor de doelgroep is de gemeente Gennep zoekende naar een geschikte locatie. Hiervoor zijn we afhankelijk van grondeigenaren. Het vervolproces duurt hierdoor langer. Dit is reeds met de doelgroep gecommuniceerd.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Door de behoefte aan standplaatsen onderdeel uit te laten maken van het regionale- en lokale woonbeleid, kan gestuurd worden op een passend woningaanbod voor de doelgroep.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

De behoeftepeiling is in beeld gebracht door adviesbureau Companen. Het onderzoekstraject is in samenwerking met de provincie Limburg opgestart en o.a. ambtelijk begeleid vanuit de gemeente Gennep. Voor het onderzoek is ambtelijke en bestuurlijke afstemming gezocht met alle gemeenten in de provincie Limburg, alle woningcorporaties die actief zijn in Limburg, belangengroeperingen die de wachtlijsten van de doelgroep bijhouden voor gemeenten en de doelgroep zelf.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Nadat het college kennis heeft genomen van de rapportage wordt deze op woensdag 24 juni 2020 uitgesteld openbaar gemaakt. Het voorgaande vindt plaats in alle gemeenten in Limburg. GS heeft besloten geen publiciteit te geven aan de behoeftepeiling. Gemeenten in Noord-Limburg hebben, op de gemeente Peel en Maas na, ervoor gekozen om de lijn van de provincie Limburg te volgen en derhalve geen artikel te verzorgen voor lokale publicatie. Met de betreffende doelgroep hebben we immers al contact, woningcorporaties zijn op de hoogte van de behoeftepeiling en daarnaast dient de exacte doorvertaling van de behoeftepeiling nog vorm te krijgen.

JURIDISCHE PARAGRAAF

Met de uitvoering van de behoeftepeiling komen alle gemeente in de provincie Limburg tegemoet aan het advies/het actiepoint i.z. het in beeld brengen van de woonbehoefte naar standplaatsen zoals opgenomen in het Rijksbeleidskader *Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid*.

FINANCIËLE PARAGRAAF

Niet van toepassing.

PERSONELE PARAGRAAF

Niet van toepassing.

UITVOERING / VERVOLG

De woonbehoefte van de doelgroep wordt doorvertaald in het regionale- en lokale woonbeleid, die beide momenteel worden geactualiseerd. Het geactualiseerde lokale woonbeleid vormt de basis voor de te maken prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersverenigingen. Aangezien enkel woningcorporatie Destion nog gronden mag aankopen in de gemeente Gennep, worden met deze corporatie en haar huurders in 2020 prestatieafspraken gemaakt voor 2021 over de realisatie van standplaatsen/chalets. Hierbij zal o.a. besproken dienen te worden op welke locatie er ontwikkeld kan worden en hoeveel chalets gerealiseerd gaan worden. De zoektocht naar een geschikte locatie voor de realisatie van standplaatsen wordt vanuit de gemeente voortgezet.

BIJLAGEN

1. Rapportage behoeftepeiling woonwagenstandplaatsen
2. Bijlage behoeftepeiling woonwagenstandplaatsen